

ligskommissionen. — Jeg skal endnu bemærke, at naar jeg har fremlaagt Lovforslaget i dets nuværende Skikkelse, er det for at komme saa nær som muligt til hvad der har været vedtaget i begge Thing tidligere; men jeg har altid saat, og det har jeg ogsaa udtalt i det andet Thing, at jeg erkjender fuldt ud, at der er gaaet saa lang en Aarrække, siden denne Sag var for, baade i dette Thing og det andet, at vedkommende Thing naturligvis ikke kan være bundet ved, hvad der den Gang vedtoges. Begge Thing ere jo blevne fuldstændig fornyede ved flere Nuvælgninger siden den Tid, og for saa vidt liager Spørgsmaalet for som et ganske nyt. Men paa den anden Side tror jeg dog, at da Forholdene egentlig ikke have forandret sig ellers med Hensyn til Sagen selv, er der Grund til at formode, at Frugeterne af den lange Debat og Udvalgsforhandling, som den Gang fandt Sted i begge Thing, ogsaa maa kunne benyttes nu.

N. J. Larsen: Jeg ønsker for mit Vedkommende dette Lovforslag, for at være et godt og nyttigt Forslag, og jeg vil meget ønske, at det maa kunne føre til Noget saa hurtigt som muligt. Naar der er blevet saat, at det var en stykkevis Retsreform, lægger jeg ingen Vægt derpaa, naar det er arbejdet, at en Reform som denne ikke kan foregribe den store Retsreform, som vi mulig desuden kan komme til at vente længe efter. Jeg ser heller ikke, man kan tale om denne Lov som en Sagførerlov, paa ingen Maade, jeg mener, at et Forslag, som dette, naar det bliver til Lov, vil være til Gavn for den almindelige Befolkning; men det vil paa ingen Maade være en Lov særlig i Sagførernes Interesse. For Resten har jeg ikke den Mening, at det skulde være i Sagførernes Interesse at fremkalde Processier, thi af Processialærer leve sandelig ikke Sagførerne, men de leve (Afbrudelse). Ja, hvis de leve, leve de ad andre Veie. I det Hele taget tror jeg, at man maa sige — jeg kan jo tale som staaende udenfor Sagen, som ikke-Sagfører — at naar der er Processlyst blandt popt Folk, hvad der ganske sikkert er, er den mere tilfede hos selve Befolkningen — det er jo en gammel Trv. fra vore Forfædre i Oldtiden — end hos selve Sagførerne. Jeg har adskillig Erfarung for, at det kan koste ikke saa liden Møje at faae Folk forligte, som endelig ville Proses, ligesom man kan forude, at begge Parter kun ville taabe Benge og skabe sig Værgelser ved at gaa Processveien. Dette Hensyn til Sagførerne mener jeg altsaa ikke bør stramme Noget fra at fremme dette Lovforslag. Jeg kunde derfor ønske, det maatte føre til Noget.

Men der er enkelte Punkter i Forslaget, som ikke ere mig ganske klare, og som jeg ønsker at høre mig om for at faae den høitærede Ministers Mening at høre. Det første Punkt angaar § 5, som omhandler Forbud mod, at Sagførere eller deres Kontorbetjente møde under Forligsmæglingen. Jeg deler den Betragtning, at det under de forhaandenværende Forhold er rigtig at dette Forbud opretholdes, i alt Fald for Landets Vedkommende, selv om det opheves i Kjøbenhavn, men jeg tror ikke, at Forbudet, som det staar her i Lovforslaget, har ret meget at betyde; jeg frygter for, at det bliver et temmelig dødt Forbud. Den høitærede Minister mindede om, at Paragrafen var et Kompromis fra 1876, og det er sikkert rigtig nok, men jeg tror ogsaa, at i 1876 havde dette Kompromis Noget at betyde. Da havde Forbudet kunnet faae reel Virkning, men i den Tid, der er gaaet siden 1876, har der udviklet sig et Forhold blandt Sagførerne, som vil kunne føre til, at denne Paragraf ingen videre Betydning faar. Det er det saakaldte Mandatarforhold. Naar en Mand kommer til en Sagfører og overgiver demme en Sag, kan han gjøre det paa den Maade, at Sagføreren bliver hans Mandatarius, det vil sige Sagføreren fører Sagen paa Partens Veie, men i sit eget Navn. Naar Parten blot udfylder en Blanket, er Sagføreren hans Mandatarius, han kan som saadan indfalde Modparten for Forligskommissionen, og for denne møder da Sagføreren selv eller hans Kontorbetjent. Man har Høiestretsdomme for, at dette er lovligt. Men da Domstolene observerede det, mente de at kunne stoppe denne Praxis ad en anden Kant. Naar nemlig en saadan Sag blev vunden, og der skulde tilfendes den vindende Part Processkostninger, saa sit Sagføreren sig dog ikke tilfjendt Sagførersalær som vindende Part, da det jo var hans egen Sag, han havde ført og vundet, uden at han hertil havde haft Udvalgt til nogen Sagfører. Men det var selvfølgelig ikke Sagføreren Mening, at han skulde undvære Salær, fordi han mødte i Forligskommissionen. Saa kommer man til det sidste Skridt af Udviklingen. Et Sagfører har været Mandatarius for at kunne møde under Forligsmæglingen og har altsaa paa dette Punkt omgaaet Forbudet i den bestaaende Lovgivning. Naar saa Sagen falder i Rette, møder Sagføreren, men bemærker strax ved Sagens Infamimation, at Mandatarforholdet er hævet, nu føres Sagen i Partens eget Navn. Naar Sagen saa vindes, faar Sagføreren, som han ventede, sit Salær tilfjendt hos den tabende Modpart. Det er For-